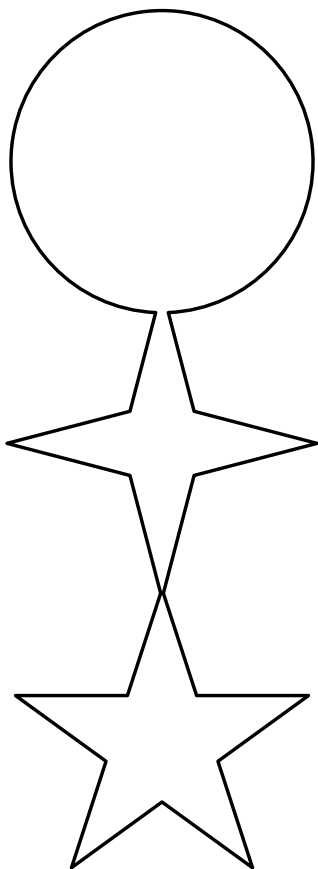

Delegátův průvodce SPECPOL

Jaroslav Kopriva
jaroslav.kopriva@amo.cz

AMO.CZ

ÚVODNÍ SLOVO

Milé čtenářky, milí čtenáři,
jsme moc rádi, že vás můžeme přivítat ve
Zvláštním výboru pro politické otázky a otázky
dekolonizace. Abychom vám usnadnili začátky
na Summitu a pomohli vám se lépe zorientovat,
připravili jsme pro vás tohoto stručného prů-
vodce orgánem, v němž budete zasedat.

Delegátův průvodce vám poskytne základní
informace o Organizaci spojených národů a její
struktuře. Představí vám SPECPOL a pomůže
vám zasadit ho do kontextu fungování OSN jak
v reálném světě, tak na Summitu.

Čeká vás necelý rok, během něhož získáte
mnoho cenných zkušeností, dovedností, zážitků
a hlavně přátel – to všechno vám pravděpo-
dobně zůstane po mnoho dalších let. Budeme
pro vás připravovat program tak, abyste si ho co
nejvíce užili a hodně si z něj odnesli. Budeme tu
pro vás – proto se na nás nebojte obrátit kdyko-
liv, kdy budete cokoliv potřebovat.

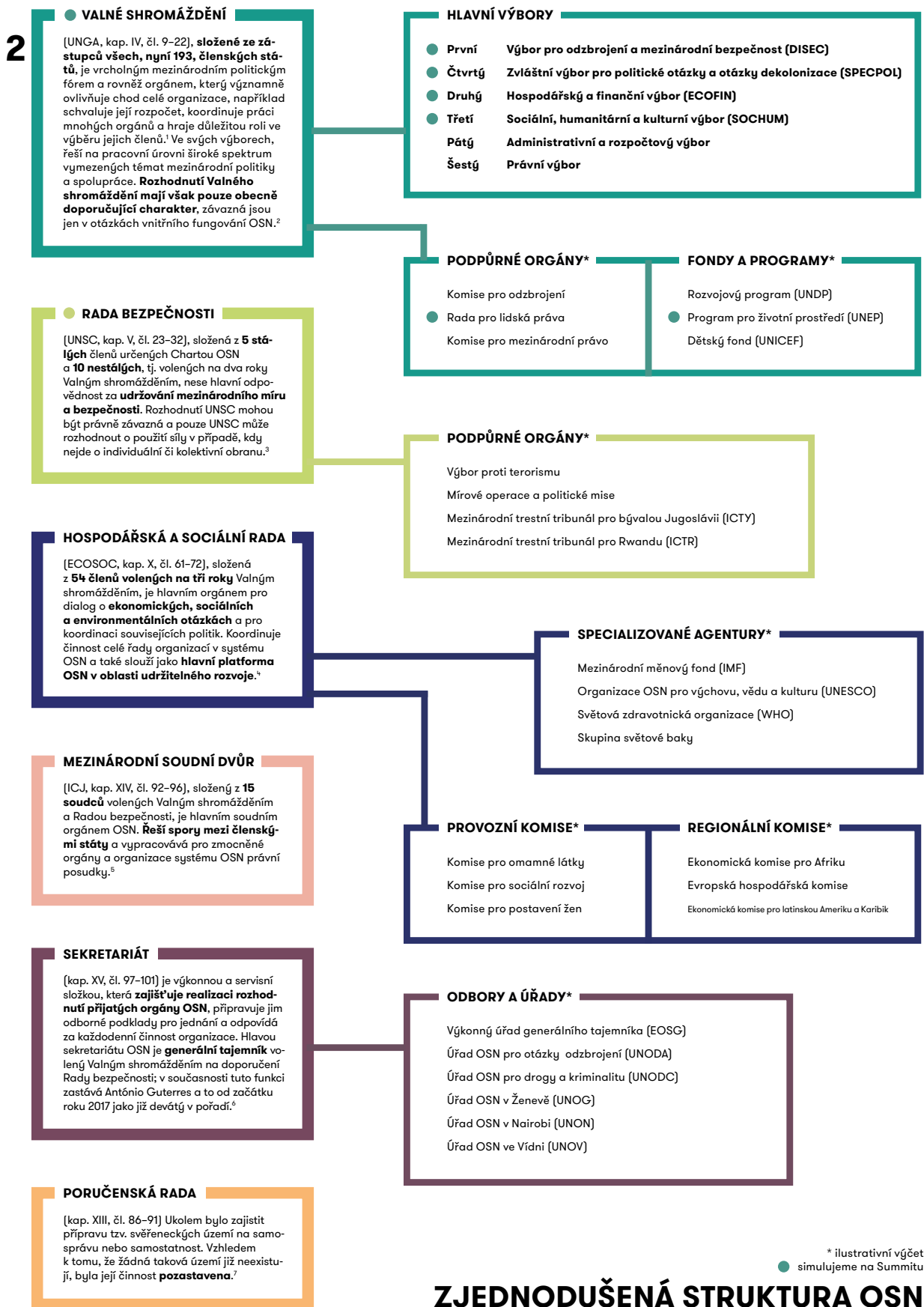
Ve výboru se na vás těší vaše předsednictvo,
Vítek, Jarða, Šárka, Míša, Štěpán a Petra

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O OSN

Organizace spojených národů (OSN) vznikla v roce 1945 v San Franciscu a navázala na činnosti předválečné Společnosti národů. Jedná se o nejvýznamnější světovou mezinárodní organizaci, jejímž cílem je udržovat mezinárodní mír a bezpečnost, rozvíjet přátelské vztahy mezi národy, podporovat lidská práva a usilovat o mezinárodní spolupráci při řešení globálních otázek a problémů.¹ Od začátku nového tisíciletí je činnost organizace namířena na podporu světového rozvoje

a naplňování nejprve *Rozvojových cílů tisíciletí* a následně od roku 2015 *Agendy 2030* a *Cílů udržitelného rozvoje*.²

Základním dokumentem Organizace spojených národů je *Charta OSN*,³ která upravuje cíle a zásady (kap. I, čl. 1–2), členství (kap. II, čl. 3–6), strukturu a fungování organizace. Svou činnost OSN vykonává zejména skrze šest hlavních orgánů stanovených v *Chartě OSN* (kap. III, čl. 7),⁴ z nichž každý má svou důležitou roli při naplňování jejích cílů:

1 UNGA: Functions and powers of the General Assembly. United Nations [online]. [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/ga/about/background.shtml>
 2 Are UN resolutions binding? United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://ask.un.org/faq/15010>
 3 United Nations Security Council. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sc/>
 4 ECOSOC: About Us. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <https://www.un.org/ecosoc/en/about-us>
 5 The Court. International Court of Justice [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.icj-cij.org/en/court>
 6 About UN: Secretariat. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sections/about-un/secretariat/index.html>
 7 The United Nations and Decolonization: Trusteeship Council. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/decolonization/trusteeship.shtml>

ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPECPOL

2.1 SPECPOL ve struktuře OSN

SPECPOL je jedním ze šesti hlavních výborů Valného shromáždění (konkrétně čtvrtým). Jedná se však o poměrně mladý orgán, Zvláštní výbor pro politické otázky a otázky dekolonizace totiž vznikl sloučením dvou starších výborů – Výboru čtvrtého (zabývajících se svěřeneckými územími) a Výboru sedmého (Zvláštního politického výboru). K tomuto sloučení došlo rezolucí Valného shromáždění A/RES/47/233 ze dne 14. září 1993, která tak založila v současnosti fungující strukturu šesti hlavních výborů Valného shromáždění.^{5 6}

Tradičně na počátku každého zasedání určí Valné shromáždění čtvrtému výboru, stejně jako dalším výborům, agendu, kterou se výbor bude zabývat. V případě SPECPOL se většinou jedná o široce pojatá témata jako efekty radioaktivního záření, mírové využití kosmického prostoru, revizi peacekeepingových misí, problematiku palestinských uprchlíků, dekolonizaci a další.⁷

Zasedání SPECPOL obvykle probíhá od konce září do listopadu a poté znovu krátce na jaře (po zasedání Zvláštního výboru pro peacekeepingové operace). Během zasedání se otevírají jednotlivá jednání týkající se agendy SPECPOL. Tradičně významnou pozici v těchto jednáních drží již zmíněná rozprava o revizi peacekeepingových misí. Vzhledem k tomu, že toto téma se rok od roku rozrůstá a zahrnuje více a více aktérů, debatuje se v posledních letech o relokaci této agendy přímo plénu Valného shromáždění.^{8 9}

SPECPOL na svých zasedáních vypracovává doporučení a návrhy rezolucí, kterými se poté zabývá plénum Val-

ného shromáždění – každoročně se jedná o přibližně 30–35 návrhů rezolucí. Nutno ovšem poznamenat, že ani takto přijaté rezoluce Valného shromáždění nejsou podle mezinárodního práva, na rozdíl od rezolucí Rady bezpečnosti, vynutitelné a mají pouze doporučující charakter. I přesto se ale jedná o velmi důležité akty, kterým je obecně přikládána nemalá důležitost.

Zajímavostí je také princip, který v současnosti platí pouze pro první a čtvrtý výbor – v průběhu jejich zasedání neprobíhá žádné jiné paralelní jednání ani setkání těchto výborů, což umožňuje minimalizovat velikost delegací zastupujících státy v těchto výborech.¹⁰

2.2 Další orgány reportující SPECPOL¹¹

- » Committee on Information;
- » Committee on the Peaceful Uses of Outer Space (COPUOS);
- » Special Committee on Peacekeeping Operations (C-34);
- » Special Committee on Decolonization (C-24);
- » Special Committee to Investigate Israeli Practices Affecting the Human Rights of the Palestinian People and other Arabs of the Occupied Territories;
- » United Nations Relief and Works Agency for State of Palestine Refugees in the Near East (UNRWA);
- » United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation (UNSCEAR).

3 SPECPOL NA SUMMITU

SPECPOL je letos na Summitu naprosto unikátním orgánem – na projektu totiž ještě nikdy simulován nebyl. To otevírá mnoho možností jak pro nás (při tvorbě programu a výběru agendy), tak pro vás – zažijete něco zcela nového.

Oproti reálnému čtvrtému výboru je ten náš redukován na čtyřicet delegátů – jednání tak mohou být osobnější a intenzivnější. Abychom však vytvořili co nejpresnější možnou simulaci reálného SPECPOL, procentuální zastoupení jednotlivých regionů a názorových proudů se snažíme v co

nejvyšší možné míře zachovat. Čtyřicet zástupců států je také doplněno pozorovateli z řad vysokoškoláků – na jednáních se tak objeví zástupci Palestiny a Mezinárodního výboru Červeného kříže.

Věnovat se budeme třem vybraným bodům agendy – Mírovému využití vesmíru, Golanským výšinám a Reformě peacekeepingových misí. Agenda je vybraná záměrně tak, aby nabízela delegátům co nejširší paletu témat a poskytla tak možnost odnést si z působení na projektu co nejvíce.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1 About UN: Overview. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sections/about-un/overview/index.html>
- 2 What We Do: Promote Sustainable Development. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sections/what-we-do/promote-sustainabledevelopment/index.html>
- 3 Charter of the United Nations. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/charter-united-nations/index.html>
- 4 About UN: Main Organs. United Nations [online]. [cit. 2018-08-06]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sections/about-un/main-organs/index.html>
- 5 A/RES/47/233. United Nations [online]. New York: UN, 1993, 14. září 1993 [cit. 2019-08-03]. Dostupné z: <https://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r233.htm>
- 6 A/58/CRP.5. United Nations [online]. New York: UN, 2004 [cit. 2019-08-03]. Dostupné z: <https://undocs.org/A/58/CRP.5>
- 7 tamtéž
- 8 tamtéž
- 9 AESCHLIMANN, Johann a Mary REGAN, ed. : A practical guide to the United Nations General Assembly [online]. 2nd edition. New York: Permanent Mission of Switzerland to the United Nations, 2017 [cit. 2019-08-03]. ISBN 978-0-615-49660-3. Dostupné z: https://www.eda.admin.ch/dam/mission-new-york/en/documents/UN_GA__Final.pdf
- 10 A/58/CRP.5. United Nations [online]. New York: UN, 2004 [cit. 2019-08-03]. Dostupné z: <https://undocs.org/A/58/CRP.5>
- 11 AESCHLIMANN, Johann a Mary REGAN, ed. : A practical guide to the United Nations General Assembly [online]. 2nd edition. New York: Permanent Mission of Switzerland to the United Nations, 2017 [cit. 2019-08-03]. ISBN 978-0-615-49660-3. Dostupné z: https://www.eda.admin.ch/dam/mission-new-york/en/documents/UN_GA__Final.pdf

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO a EU.

- studentsummit.cz
- summit@amo.cz
- facebook.com/studentsummit
- instagram.com/praguestudentsummit
- twitter.com/studentsummit
- youtube.com/studentsummit

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu avzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Jaroslav Kopřiva

Autor je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

<p>POŘADATEL</p> <p>AMO.CZ</p>	<p>GENERÁLNÍ PARTNER</p> <p>The Kellner Family Foundation</p>
<p>TOP PARTNEŘI</p> <p>Zastoupení v České republice</p> 	
<p>PARTNEŘI</p> <p>Ambassade du Canada</p> <p>Informační centrum OSN v Praze</p> 	
<p>MEDIÁLNÍ PARTNEŘI</p> 	

Autor: Jaroslav Kopřiva
Imprimatur: František Novotný
Jazyková úprava: Tereza Novotná, Barbora Novotná, Vít Batala
Sazba: Andrea Tunysová
Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXV. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2019

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
 Žitná 27, 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
 IČ : 65 99 95 33

www.amo.cz
www.studentsummit.cz